

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Avdelning 30

DOM
 2016-09-26
 Meddelad i Stockholm

Mål nr
 14766-16

SÖKANDE

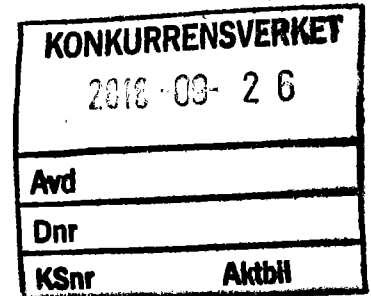
Värderingsbyrån i Syd AB, 556720-5678
 Norretullsvägen 15
 291 32 Kristianstad

MOTPART

Skatteverket
 106 61 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Värderingsbyrån i Syd AB:s ansökan om ingripande enligt lagen om offentlig upphandling.

Dok.Id 771288

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	08-561 680 01	måndag-fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Skatteverket genomför en ramavtalsupphandling av Värderingstekniska tjänster för Skatteverket, dnr 131 136461-16/21. Upphandlingen genomförs med förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Tilldelningsbeslut fattades den 29 juni 2016.

YRKANDEN M.M.

Värderingsbyrån i Syd AB (bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen avseende anbudsområde 3. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Skatteverket har inte ansett att bolagets anbud uppfyllt de kvalificeringskrav som uppställts. Bolaget inser att fel bilaga skickats med anbudet, men vilka underleverantörer som ska användas framgår klart på flera olika ställen i anbudet. Bolaget anser vidare att den beskrivning som lämnats för kvalitetssäkring och miljömål är tillräcklig inom ramen för det uppdrag som ska utföras. Uppdraget som ska utföras är ett arbete utan miljöbelastning och kvalitetssäkringen sker inom företagen som utför arbetet i samråd med uppdragsgivaren. Bolaget beklagar även att det har lämnat ett felaktigt telefonnummer till referenten. De fel som Skatteverket har angett i sin bedömning av anbudet är inte mer påtagliga utan att de snabbt kunnat rättas till vid anmodan från Skatteverket. Bolagets anbud var det lägsta inom anbudsområde 3, vilket skulle ha inneburit en besparing för Skatteverket. De fel som påpekats i kvalificeringsfasen är inte tillräckliga för att utesluta bolaget från utvärderingsfasen.

Skatteverket bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. Skatteverket har agerat i enlighet med förfrågningsunderlagets utformning och i övrigt i enlighet med de unionsrättsliga principerna. Bolaget har vitsordat att det bifogat fel bilaga i stället för den efterfrågade "Förteckning över underleverantörer". Den beskrivning av kvalitetssäkring som bolaget

har lämnat i anbudet är inte så utförlig att det framgår att bolaget har en kvalitetssäkringsstandard som omfattar och beskriver punkt 3 "Rutin för revision av kvalitetssäkringssystemet". Vidare har bolaget i sitt fritextsvar avseende miljöledningssystem inte besvarat och redogjort för punkterna (4) hur redovisade miljömål följs upp under avtalets fullgörande, (5) hur kvalitetssäkring av efterlevnad av relevant miljölagstiftning kommer att göras under avtalstiden eller (6) hur hantering av avvikelser och förbättringsförslag relaterade till det systematiska miljöarbetet kommer att ske under avtalets fullgörande. Bolaget uppfyller därför inte kravet då bolaget de facto inte har redogjort för alla punkter som är kravställda. I 9 kap. 8 § LOU framgår att den upphandlande myndigheten får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Det föreligger alltså ingen skyldighet för myndigheten att tillåta rättelse av en uppenbar felskrivning. Vidare anser inte Skatteverket att det föreligger någon undersökningsplikt för Skatteverket angående telefonnummer till lämnade referenter. Bolaget har således inte på ett tillfredsställande sätt fört i bevis att det uppfyller de krav som ställs i förfrågningsunderlaget. Då det finns andra anbudsgivare i upphandlingen som också lämnat in fel dokument och på annat sätt svarat så att bedömningen varit att kvalificeringskraven inte uppfylles skulle det, i det fall Skatteverket valt att begära in kompletteringar, bli en mycket svår gränsdragning gällande vilka som skulle få komplettera vad. Det är Skatteverkets uppfattning att om man tillåter en komplettering av anbud som brister i kravuppfyllnad kan detta leda till en uppenbar risk för särbehandling och därmed strida mot likabehandlingsprincipen i förhållande till övriga anbudsgivare. Bolaget har inte uppfyllt förfrågningsunderlagets samtliga obligatoriska krav och bolagets anbud har således rätteligen uteslutits från vidare prövning i upphandlingen. Grund för ingripande enligt LOU saknas således.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 9 kap. 8 § LOU framgår följande. En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Överprövning enligt LOU utgör en kontroll av om det, utifrån de omständigheter sökanden har anfört, finns grund att ingripa mot upphandlingen enligt samma lag. I 16 kap. 6 § LOU anges bl.a. följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter talan grundas (RÅ 2009 ref. 69).

Av förfrågningsunderlaget punkt 3.2.7 framgår att i de fall underleverantörer ingår i anbudet ska anbudsgivaren bifoga en förteckning över samtliga underleverantörer som åberopas för den eller de anbudsområden som anbudet avser.

Vidare framgår av punkterna 3.2.9 och 3.2.10 i förfrågningsunderlaget bl.a. följande. Anbudsgivaren ska ha ett kvalitetssäkringsstandard för den egna verksamheten som minst omfattar och beskriver följande:

1. Rutin för förebyggande åtgärder.
2. Rutin för hantering av avvikelser och reklamationer.
3. Rutin för revision av kvalitetssäkringssystemet.

Lämnad beskrivning ska vara så utförlig att det framgår att 1-3 ovan är uppfyllt eller inneha certifiering enligt ISO 9001 eller motsvarande standard som inkluderar de ovan nämnda rutinerna. Anbudsgivaren ska också lämna en beskrivning som visar hur företaget arbetar för en hållbar resursanvändning samt hur miljöfrågor appliceras i uppdragets genomförande. Anbudsgivaren ska redovisa följande:

1. Miljöpolicy eller motsvarande dokument.
2. Vilka relevanta miljöaspekter som är kopplade till upphandlingsföremålet (exempelvis personal, utrustning, kemikalier i produktionen, avfallshantering, energianvändning, resor mm.).
3. Vilka miljömål som är uppsatta i relation till de redovisade miljöaspekterna.
4. Hur redovisade miljömål följs upp under avtalets fullgörande.
5. Hur kvalitetssäkring av efterlevnad av relevant miljölagstiftning kommer att göras under avtalstiden.
6. Hur hantering av avvikelser och förbättringsförslag relaterade till det systematiska miljöarbetet kommer att ske under avtalets fullgörande.

Anbudsgivaren ska verifiera att ovanstående krav är uppfyllda genom ett av nedan alternativ.

1. Anbudsgivaren ska bifoga kopia av giltigt certifikat enligt ISO 14001 eller motsvarande eller registrering enligt EMAS eller motsvarande. Certifikat eller registrering ska vara giltigt vid tidpunkten för att lämna av anbudet.

Eller

2. Besvara och redogöra för ovan punkter (1-6).

Av punkt 3.2.16 i förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivaren ska styrka sin förmåga att utföra uppdraget inom upphandlingens omfattning genom en redovisning av referensuppdrag, samt att beskrivning av referensuppdrag ska innehålla uppgift om omfattning, tidpunkt för uppdraget, var uppdraget genomfördes (inom vilket geografiskt anbudsområde) och aktuella kontaktuppgifter till referent.

Förvaltningsrätten anser att det av förfrågningsunderlaget tydligt framgår att det finns ett ska-krav i upphandlingen att anbudsgivaren ska bifoga en förteckning över samtliga underleverantörer som åberopas för den eller de anbudsområden som anbudet avser. Det är ostridigt i målet att bolaget inte har skickat in en sådan bilaga till Skatteverket. Det är även ett ska-krav att anbudsgivaren ska lämna aktuella kontaktuppgifter till referent, vilket även det är ostridigt att så inte skett i anbudet.

Förvaltningsrätten anser vidare att det tydligt framgår av förfrågningsunderlaget att anbudsgivare ska ha en kvalitetssäkringsstandard och ett miljöledningssystem som är certifierat av tredje part alternativt bifoga beskrivning av kvalitetssäkringsstandard och miljöledningssystem. Certifikat alternativt beskrivning ska bifogas anbudet. Förvaltningsrätten konstaterar att Skatteverket och bolaget har olika uppfattningar om bolaget uppfyller de uppställda kraven i 3.2.9 och 3.2.10. Bolaget har inte bifogat certifikat till anbudet. Förvaltningsrätten finner att det framgår av handlingarna i målet att bolaget inte har bifogat en fullständig beskrivning av kvalitetssäkringsstandard och miljöledningssystem enligt vad som efterfrågats i förfrågningsunderlaget.

Frågan är därmed om Skatteverket mot denna bakgrund hade fog för att utesluta bolagets anbud från utvärderingen i upphandlingen.

Bolaget har anfört att dessa fel kunnat avhjälpas med en anmodan av Skatteverket. Av 9 kap. 8 § LOU framgår bl.a. att upphandlande myndighet under

vissa förutsättningar får begära förtydligande eller komplettering av en anbudsansökan. Av bestämmelsens ordalydelse framgår således att upphandlande myndighet inte är skyldig att tillåta rättelse eller begära förtydligande och komplettering. Med hänsyn till detta finner förvaltningsrätten att Skatteverket genom att inte ha begärt in förtydligande eller komplettering av bolaget inte brutit mot 9 kap. 8 § LOU.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att Skatteverket haft fog för att utesluta bolaget från upphandlingen då bolaget inte uppfyller kvalificeringskraven enligt förfrågningsunderlaget. Vad bolaget i övrigt anfört i målet innebär enligt förvaltningsrättens mening inte att Skatteverket har brutit mot likabehandlingsprincipen och proportionalitetsprincipen i upphandlingen. Bolaget har således inte visat att Skatteverket brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Ansökan om överprövning avslås därför.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i [bilaga](#) (DV 3109/1A LOU).

Rickard Tennisberg
Förvaltningsrättsfiskal

Bodil Norberg har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.